

Toivomuslista

Lisää teemanumeroita, artikkeleita suvuista eri puolilta Suomea rajantakaista Karjalaa unohtamatta, tasapuolisesti eri säätyryhmien suku- ja henkilöhistoriaa – menestyjiä ja kaiken menettäneitä, yhteiskunnan paraatipaikkoja ja varjoisia laitapolkuja sekä kuulumisia kansainväliseltä sukututkimusrintamalta. Tässä esimerkkejä toivomuksista, joita maaliskuun alussa järjestetyssä *Genoksen* 90-vuotisjuhlaseminaarissa nousi esiin lehden tulevaisuudesta keskusteltaessa.

Monet toivomuksista koskivat iloksemme sisältöjä, joita *Genos* on jo vuosien ajan julkaisut ja josta nyt saimme suoraa palautetta – näitä lisää. Esimerkiksi henkilö- ja paikannimistöä koskeva ajantasainen tieto tai elämäkerralliset tapaustutkimukset, joissa yksilö on liitetty osaksi omaa aikaansa ja maailmansa, saavat palautteen mukaan tarttumaan lehteen. Tässä numerossa Merja Uotila ja Tiina Hemminki esittelevät yhden tällaisen henkilön 1800-luvun alun Hollolasta. Hän oli Hermanni Kaitlin, seppä, josta tuli yhteisönsä epävirallinen suurluottotaja, pitäjänpankkiiri, johon moni kaakoishämäläinen esivanhempä oli velkasuhteessa. Tapaus valottaa lainaverkostoista kertovia läh-

teitä ja sitä, miten itsestään selvää paikallisyhteisössä oli olla vastavuoroisessa suhteessa toisiinsa luoton ja luottamuksen sitein.

Sukututkimus on palvellut kulloinkin samankaltaista tehtävää kuin historiatieteet. Siinä missä lehden alkuaikoina rakennettiin kansakuntaa, nykyään pyritään ymmärtämään menneisyyden ihmisten sosiaalista ja kulttuurista moninaisuutta. Ei olekaan ihme, että seminaarissa *Genokselta* toivottiin artikkeleita siitä, miten suvuissa ja perheissä eri kielet, kulttuurit sekä etniset ja uskonnolliset vaikutteet ovat kohdanneet. Myös sosiaalinen liikkuvuus eli yksilöiden mahdollisuus tehdä omaa elämäänsä koskevia valintoja juurista ja kodinperinnöstä riippumatta luo henkilöhistoriallisten tutkimusten kautta laajempaa käsitystä suomalaisen yhteiskunnan muotoutumisesta. Heikki Vuorimies esittelee tämän numeron artikkelissaan Amalia Kristiina Lundbergin, jonka onnistui vähävaraisesta taustastaan huolimatta koulutautua kansankoulunopettajaksi suomenkielisen seminaariopetuksen käynnistyttyä Jyväskylässä.

GENOS Vuosikerta • Årgång 91
ISSN 0016-6898

Päätoimittaja, vastaava toimittaja •
Chefredaktör, ansvarig redaktör
FT Pirita Frigen

Taitto • Ombrytning
Juha Vuorela

Toimituskunta • Redaktionen
FT Pasi Saarimäki
FM Mari Välimäki

Toimituksen yhteystiedot •
Redaktionens kontaktpuppgifter
etunimi.sukunimi@genealogia.fi

Toimitusneuvosto • Redaktionsråd
Cand.mag & art. Carl-Thomas
von Christierson, Tanska
FT Sofia Gustafsson
FT, dos. Mervi Kaarninen
FT dos. Ulla Koskinen
FT Tiina Miettinen (pj.)
FT Veli Pekka Toropainen
Prof. Kustaa H. J. Viikuna

Julkaisu aikataulu • Publiceringstidtabell
Numero 3: syyskuu
Numero 4: joulukuu

Painos • Upplaga
3000 (print)
4500 (online)

Painopaikka • Tryckeri
Printek Oy, Keuruu

Juhlaseminaarissa nostettiin esiin myös yksi tärkeä seikka menneisyyden ihmisten elämänpiirin ja sukulaisuuden suhteesta – monille lähimmät ihmiset saattoivat olla muita kuin suorassa linjassa polveutuvia biologisia sukulaisia. Tiina Miettisen viime vuonna ilmestynyt teos *Juuria ja juurettomia* on toiminut yhtenä herättäjänä sille havainnolle, että moderni perhe- ja sukukäsitys voi erota paljonkin siitä, miten esipolvet sukupiirinsä ymmärsivät. Kasvatillapsi piti vanhempinaan ihmisiä, joita dna-testi ei tunnista, ripiltä pääsyn jälkeen palkolliseksi lähtenyt piika tai renki, nykytermein teini, saattoi kokea kuuluvansa ennemmin isäntänsä talonväkeen kuin synnyinperheeseensä, kauppiaksi kasvatettava porvarispoika vietti suuren osan nuoruuttaan muissa kauppiasperheissä oppiakseen ammattiin ja köyhä ikäihminen saattoi asua elättinä hänelle vieraiden ihmisten tai kaukaisten sukulaisten luona ja vakiintua osaksi ruokakuntaa. Tämä niin sanottu sosiaalinen sukulaisuus paljastaa, kuka lapset todellisuudessa kasvatti, kuka hoiti vanhukset ja missä ympyröissä ihmiset arkeaan elivät. Sosiaalinen sukulaisuus ulottuu myös ystävyysuhteisiin. Hannu Heikkilä kirjoittaakin artikkelissaan, miten Salmin, Sortavalan ja Viipurin alueilta evakkoon ja eripuolille Suomea joutuneet ystävät ylläpitivät läheisiä suhteitaan talvi- ja jatkosodan vuosina. Heikkilän artikkelin kautta tutuksi tulevat samalla sukututkijalle varsin antoisat lähdemateriaalit, yksityiskirjeet.

Pirita Frigren
Aikakauskirja Genoksen päätoimittaja

Vuosikertatilaukset • Prenumerationer
seura@genealogia.fi

Osoitteenmuutokset ja ilmoitukset jakeluhäiriöistä
▪ Adressändringar och meddelande om utdelningsstörningar
seura@genealogia.fi

Tilauhinnat • Prenumerationspriser
52 euroa kotimaassa, 67 euroa ulkomailla

GENOS 2/2020

Suomen Sukututkimusseuran aikakauskirja
Tidskrift utgiven av Genealogiska Samfundet i Finland
Journal of the Genealogical Society of Finland

TUTKIMUS • FORSKNING

Merja Uotila & Tiina Hemminki:

Seppä Hermanni Kaitlinin velkasuhteet
1800-luvun alun maaseudulla 66

Hannu Heikkilä:

”Rakas ystäväni Klaudia!” 79

Heikki Vuorimies:

Jyväskylän seminaarin arkisto on
sukututkijan aarreaitta 94

Harry Herlin:

Släkterna Herlin och Planman har samma
ursprung i Hattula, de äldsta leden 106

TIEDONANTOJA • MEDDELANDE

Mari Välimäki:

Kansallisarkiston Astia-verkkopalvelu uudistuu 111

KIRJA-ARVIOITA • RECENSIONER

SEURAN TOIMINNASTA • OM SAMFUNDET VERKSAMHET

Seurassa tapahtuu • Det händer i Samfundet 126

Kansikuva • Omslagsbild

Lukuhetki evakkotaipaleella 1939. Kuvaaja: Thérèse Bonney. Kuva: Museovirasto

Läbstund under evakueringen 1939. Fotograf: Thérèse Bonney. Bild: Museiverket